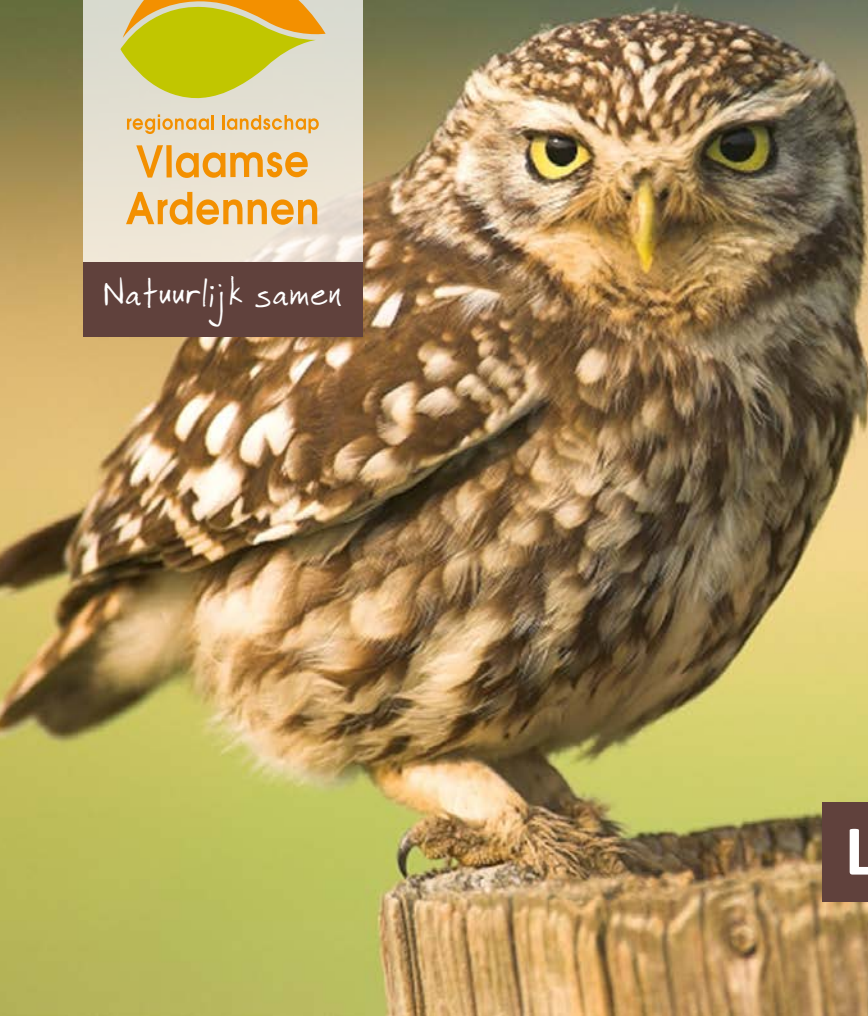

regionaal landschap

**Vlaamse
Ardennen**

Natuurlijk samen

Vuur doet leven! p. 3

Boomplantactie p. 9

Uit tips p. 22

LANDSCHAPSKRANT

oktober 2018

Beste lezer,

Jozef Dauwe
Voorzitter

Dirk Otte
Ondervoorzitter

In deze landschapskrant geven we je een update van enkele van onze lopende projecten. ‘Vuur doet Leven!’, ‘Goed geplukt’, ‘Trage wegen’, ‘Gestroomlijnd landschap’... RLVA is op veel vlakken actief en dat laten we je graag zien. Maar nog liever betrekken we je zélf bij onze projecten en activiteiten. De boomplantactie, planmomenten, najaarshappening, geocache wedstrijd of het 50 lindes project, een buurtpark in je omgeving,... voor elk wat wils! je leest er meer over in dit nummer.

Met deze landschapskrant nemen we ook afscheid van Els Eeckhout als coördinator van RLVA vzw. Na ruim zeventien jaar verlaat zij RLVA om andere horizons te verkennen. We bedanken Els van harte voor haar jarenlange inzet en wensen haar het beste toe bij haar verdere activiteiten. Haar taak wordt sinds september overgenomen door Robert Gruwez, die we verwelkomen als nieuwe coördinator en die de activiteiten van RLVA vzw verder in goede banen zal leiden.

'VUUR DOET LEVEN!' ROND BAKOVENS

In onze vorige landschapskrant las je al over 'Vuur doet Leven!', een project van RLVA en Vormingplus waarin de bakoven centraal staat. Maar wat is nu juist zo'n bakoven? En hoe lang bestaan ze al?

Het basismodel van een houtgestookte bakoven bestaat uit een ovensvloer met een koepel. Ze bestaan al minstens 4000 jaar. We weten met zekerheid dat de 'oude belgen' in onze streken platte broden bakten van gierst, haver, gerst en soms van tarwe. Dit gebruik werd zo'n 2000 jaar geleden beschreven in de reisverslagen van Romeinse geschiedschrijvers. De mensen bakten in hun eigen oven. Deze kleine ovens konden vast of verplaatsbaar zijn waarin men 1 of een paar broden kon bakken. Pas in de Middeleeuwen deed het ambacht van bakker in Vlaamse steden zijn intrede.

Op het platteland bleven de meeste mensen nog hun eigen brood bakken in bakovens die ondertussen een capaciteit hadden van 10 à 20 broden. Niet iedereen had een eigen bakoven. Grote boerderijen, abdijen, kloosters en kastelen hadden wél zelf een bakoven, maar daarnaast trof je publieksovens aan op dorpspleinen, treinstations of andere gemeenschapsplaatsen. Pas na de 2e WO kochten steeds meer plattelandsmensen hun brood bij een bakker en geraakte de bakoven stilaan in onbruik.

Wil je meer weten over het project 'Vuur doet Leven!', neem dan een kijkje op www.riva.be/vuur-doet-leven of op **Facebook: VuurDoetLeven**. Meer over bakovens stoken, bouwen en restaureren lees je in het gloednieuwe boek op www.vlaamsbrabant.be/bakovens of op www.mot.be/nl/opzoeken/bakovens.

'VUUR DOET LEVEN!' VOORBIJE ACTIVITEITEN

‘O ver granen en meel’ (26 mei) was de eerste in een reeks opleidingen rond de bakovens. Na een boeiende lezing konden we zelf vaststellen hoe graan werd gemalen, zowel met een wind- als met een paardenmolen. Ter plaatse werd er brood gebakken en konden we proeven hoe desembrood met versgemalen bloem smaakt. HEERLIJK!!

Half juni hadden we onze eerste samenkomst met bakoveneigenaars van het bakovenennetwerk. Terwijl onze gastheer de oven opstookte om ‘lekker zoet’ in de oven te schuiven werd het project onder de loep genomen. Een kennismakingsronde met al onze (gedroomde) toekomstplannen werd besproken, het cultureel erfgoed kwam uitgebreid aan bod en uiteindelijk werd de avond lekker zoet afgerond terwijl er volop genetwerkt werd... Wat een enthousiasme om samen de schouders onder het project te zetten!

Begin Juni maakten we een busuitstap naar het Museum voor Oudere Technieken (MOT) in Grimbergen voor een geleid bezoek. Het MOT richt zich op technieken met een natuurlijke aandrijving, dat wil zeggen aangedreven door spierkracht (van mens of dier), waterkracht en windkracht. We kregen deskundige uitleg over het bouwen van bakovens, volgden een maaldemonstratie in de liermolen en een demonstratie takkenbossen binden.

Ook dit najaar staan er een aantal boeiende activiteiten op het programma in het kader van 'Vuur doet leven!'. Je bent van harte welkom!

Zaterdag 27 oktober: workshop takken busselen voor bakovens

Takkenbussels of mutsaards maken is een goede manier om de fijne takken van knotbomen te bewaren en te verwerken. Het verplaatsen en stapelen van dit knot- en hakhout wordt ook eenvoudiger. Na een inleiding over de cultuurhistorische aspecten van knotbomen en geriefhout leren we samen takken busselen. Tussendoor stoken we ook de oven warm en maken we samen een gerechtje klaar om de dag met een warme hap af te sluiten. Van 10 tot 16u in Ename (Oudenaarde), kostprijs 12 euro. Meebrengen: lunchpakket en aangepaste kledij. Inschrijven via www.vormingplus-vlad.be.

Zaterdag 24 november: tussen molens en ovens, een landschapswandeling

We maken een tocht van ongeveer 13 km langs trage wegen en door een glooiend landschap in de herfst. Onderweg besteden we aandacht aan knotbomen en andere cultuurhistorische elementen. We brengen een bezoek aan de nog steeds werkende Kasteelmolen en beklimmen de Bossenare om even halt te houden bij de oude staakmolen en van het panorama te genieten. Daarna zijn we te gast in Hofke ter Musse waar de oven warm wordt gestookt en uitleg wordt gegeven bij het materiaal dat in deze streek in bakhuizen gebruikt werd. Van 13u30 tot 18u in Maarkedal. Kostprijs 10 euro. Meebrengen: aangepaste kledij en stapschoenen. Inschrijven via www.vormingplus-vlad.be.

Registreer je bakoven! We willen graag weten hoeveel bakovens (in welke staat ze zich ook bevinden) we in de Vlaamse Ardennen nog hebben en waar ze staan. Geef de locatie van je bakoven (graag met wat foto's er bij) met je contactgegevens door aan anne.hollevoet@rlva.be; wij zetten ze dan bij op deze kaart.

En belangrijk aspect van het 'Vuur doet Leven!' project is het verzamelen, registreren en ontsluiten van erfgoedmateriaal m.b.t. bakovens, door middel van de erfgoeddatabase van EVA (Erfgoed Vlaamse Ardennen). Daarom een warme oproep om oude en nieuwe foto's van bakovens in welke staat dan ook, verhalen, recepten, herinneringen, oude gebruiken, dialectwoorden die verband houden met bakovens, foto's van gereedschap,... kortom alles wat met de bakoven te maken heeft door te sturen naar sonja.focketynd@vormingplus-vlad.be

Het Museum Oude Technieken inventariseert bakovens over heel Vlaanderen. Registreer daarom ook daar je oven, en wie weet worden de Vlaamse Ardennen de best geïnventariseerde regio van heel Vlaanderen! (<https://www.mot.be/nl/opzoeken/bakovens/inventaris>)

MILIEUBEURS & FRUITHAPPENING

RLVA infostand **repair café** planmoment (op afspraak)
kringwinkel **kindvriendelijke wandeling** **naaiatelier**
proefstand oude fruitrassen **lanker** **mobiele fruitpers** (op afspraak)
ambachtelijk houtwerk **pomoloog** en veel meer

ZATERDAG 6 OKTOBER 2016 VAN 13U00 TOT 18U00
DOMEIN DE GHELLINCK – KORTRIJKSTRAAT 70 WORTEGEM-PETEGEM

GRATIS TOEGANG

INFO

www.rlva.be - info@rlva.be - 055 20 72 65

www.wortegem-petegem.be/milieubeurs - milleudienst@wortegem-petegem.be - 056 68 81 14

Op zaterdagmiddag 6 oktober vind je ons terug op de milieubeurs van Wortegem-Petegem. Die vindt plaats in de grote feesttent van Domein De Ghellinck.

We stellen er onze proefstand op met oude fruitrassen, er zijn ent- en snoeidemonstraties, er komt een pomoloog die je helpt om de appels uit je tuin te determineren, er zijn planmomenten waar je advies kunt inwinnen voor je beplantingsplannen, ...

We sluiten met onze najaarshappening aan bij de tweejaarlijkse milieubeurs van het gemeentebestuur Wortegem-Petegem die dit jaar als thema 'Repair Café' krijgt. Naast onze info-, demo- en proefstands rond fruit en inheems groen kun je er dus ook terecht voor hulp of advies voor het herstellen van kapotte spullen. Van kledij tot elektrische apparaten, meubels, fietsen, computers,... samen met deskundige vrijwilligers staan we stil bij wat nog repareerbaar is.

Bovendien is het oud kasteelpark van Domein De Ghellinck met z'n verschillende speeltuintjes, vijvers en wandelpaden ideaal voor een leuke gezinsuitstap. Een aanrader!

Meer weten? INFO@RLVA.BE of 055/207265.

Zaterdag 6 oktober van 13 uur tot 18 uur, Domein De Ghellinck, Kortrijkstraat 70, Wortegem Petegem. Gratis inkom.

PLANMOMENTEN EN SNOEIDEMO'S

De boomplantactie is dé gelegenheid om fruitbomen en streekeigen bomen en struiken aan te schaffen. Maar hoe begin je er aan? Welke bomen horen waar thuis en welke fruitboom heeft welke bestuiver nodig? Welke planten staan liever in de schaduw of op een natte plaats? Hoe ver plant je bomen uit elkaar en hoe bescherm je best je aanplant tegen schapen of andere grazers? Op drie momenten, verspreid over ons werkingsgebied, kun je op onze 'planmomenten' terecht met je vragen en proberen we je verder te helpen.

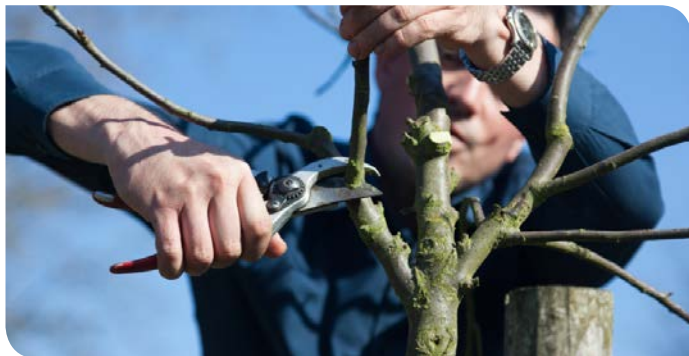
De infosessies zijn gratis, maar enkel op afspraak. Neem contact op het nummer 055/207265 of INFO@RLVA.BE en schrijf je in. We voorzien een half uur per inschrijving. Breng alvast je kadastrummer(s) mee en/of een plan van het aan te planten perceel.

- Zaterdag 6 oktober 2018 in Wortegem Petegem van 14u tot 18u
- Woensdag 10 oktober 2018 in Ronse van 13u tot 16u
- Donderdag 11 oktober 2018 in Herzele van 18u tot 21u

Op de snoeidemo legt een ervaren snoeier je de basisprincipes uit van het snoeien van fruitbomen. Op drie uur tijd krijg je de nodige praktische informatie waarmee je zelf aan de slag kunt om je eigen bomen te snoeien. Niet te veel theorie, maar duidelijk uitgelegd in de praktijk van de hoogstamboomgaard. Interesse? Inschrijven kan via INFO@RLVA.BE of 055/207265. Deelnemen kost 5 € voor inwoners van RLVA, 10 € voor wie niet in het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen woont. Het aantal deelnemers per snoeidemo is beperkt. Telkens van 14u tot 17u.

- 24 november in Herzele (bomen ongeveer 6 jaar oud)
- 16 februari in Horebeke (bomen ongeveer 50 jaar oud)
- 2 maart in Kruishoutem
- Begin mei in Kluisbergen (verwaarsloosde pruimelaars)

DOE MEE AAN DE BOOMPLANTACTIE EN KIES VOOR STREEKEIGEN PLANTEN

Streekeigen groen

De jaarlijkse boomplantactie is een éénmalige groepsaankoop voor streekeigen bomen en struiken. Bestellen kan tot 26 oktober. De bestelbon vind je op pagina 11.

We kiezen bij de boomplantactie voor streekeigen groen. Deze soorten passen landschappelijk goed in de Vlaamse Ardennen en bovendien zijn ze ook perfect aangepast aan de plaatselijke groeiomstandigheden en doen het hier dus van nature goed. Streekeigen planten zorgen ook voor meer biodiversiteit. Als voedselplant zorgen ze voor meer vlinders, vogels,... in je omgeving. Dat geldt ook voor (hoogstam) fruitbomen, waar onder meer wezels, steenuilen en eikelmuizen zich thuis voelen.

Waar mogelijk bieden we bij de boomplantactie autochtoon plantgoed aan. Dit zijn streekeigen planten die ook nog eens opgekweekt werden uit zaad dat hier in de streek geoogst werd. Op die manier krijg je materiaal dat beter aangepast is aan onze lokale groeiomstandigheden (klimaat, bodem,...) en daardoor minder gevoelig is aan ziekten.

Als leveranciers voor deze groepsaankoop komen enkel boomkwekers in aanmerking die het MPS-certificaat (More Profitable Sustainability) met A of A+ label toegekend kregen. Dit zijn kwekers die op een efficiënte en verantwoorde manier omgaan met o.a. meststoffen, fyto-producten, water en energie. Een win-win situatie voor de boomkweker én voor het milieu! **Meer info: www.vms-vzw.be**

360 ° Open Ruimte

Het pittoreske landschap van de Vlaamse Ardennen wordt geprezen in de teksten van Omer Wattez en de schilderijen van Valerius de Saedeleer. Het staat hoog aangeschreven bij bezoekers én bewoners. Je kan er landelijk wonen in een van de vele kleine dorpen met kerktorens of in de kleine steden. Er is nog rust, ruimte en veel landschappelijke kwaliteit.

Er zijn boeren en buitenlui en ook steeds meer inwijkelingen. Het platteland wordt kleiner, de biodiversiteit krimpt zienderogen. Geleidelijk neemt de verharding van de bodem, de lintbebouwing langs de wegen en de verstedelijking toe. Diverse sectoren leggen beslag op de open ruimte: landbouw, industrie, natuur, wonen en recreatie... Er zijn plannen voor een betonstop en steeds meer wordt gezocht naar alternatieven en degelijke oplossingen.

In samenwerking met Vormingplus Vlaamse Ardennen – Dender en de provincie Oost-Vlaanderen organiseert RLVA de volgende jaren een sociaalcultureel traject over open ruimte. Diverse partners zullen betrokken worden bij de activiteiten die we zullen organiseren.

Het traject wordt gelanceerd met een 'wake up call'. Op vrijdag 16 november presenteren Hans Leinfelder, Reinout Debergh en Bart Wallays hun visie op de open ruimte in de Vlaamse Ardennen. Daarna gaan ze met het publiek in gesprek. Tine Hens, MO* journaliste en auteur van Het Kleine Verzet is moderator. Standup comedian Koen Dewulf zorgt voor een vrolijke noot. Inschrijven kan via www.vormingplus-vlad.be. **16 november 13u30 – 17u30 in het Provinciaal Erfgoedcentrum te Ename.**

Stuur de ingevulde bestelbon vóór 26/10/2018

Vergeet niet je naam, adresgegevens, telefoonnummer, emailadres en afhaalpunt in te vullen!

Bestellingen van **minder dan 250€** zijn tegen contante betaling **af te halen op zaterdag 1 december 2018** op het door jou gekozen verdeelpunt. Bestellingen van **meer dan 250€** worden in de gemeenten van het Regionaal Landschap op vrijdag 30 november gratis aan huis geleverd, mits voorafgaande betaling. Vanaf een aankoop van 500€ (excl. BTW) krijg je 5% korting.

De volledig ingevulde bestelbon voor **26 oktober 2018** terugbezorgen aan Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Veemarkt 27, 9600 Ronse of via het bestelformulier op www.rlva.be emailen naar boomplantactie@rlva.be. Tegen ten laatste 9.11.2018 ontvang je een bevestigingsmail dat je bestelling werkt werd. Geef onderaan je emailadres op. **Geen bevestigingsmail = geen bestelling!** Eind november krijg je dan nog een overzicht van je definitieve bestelling met details ivm afhaling, levering en betaling.

We stellen alles in het werk om het plantgoed in goede staat te bezorgen. Wat er na de afhaling met het plantgoed gebeurt valt buiten onze verantwoordelijkheid. RLVA kan dan ook niet verantwoordelijk gesteld worden voor plantgoed dat niet aanslaat. Belangrijk is het plantgoed zo snel mogelijk aan te planten of in te kuilen, en in elk geval de wortels steeds tegen uitdroging te beschermen. Vooral bij het vervoer van de planten vanaf de afhaalplaats is het belangrijk dat de wortels windvrij liggen, bijvoorbeeld door een plastic hoes te gebruiken. Meer info & planttips op www.rlva.be

Overzicht bestellingen - prijzen incl BTW	
Totaal A (strekeigen bomen & struiken)	
Totaal B (klimplanten)	
Totaal C (fruitbomen)	
Totaal D (kleinfruit)	
Totaal E (materiaal)	
Totaal	
Wenst factuur (vanaf 25€); ja/nee	
Indien factuur, eventueel BTW-nr	
Bestellingen < 250€: contante betaling bij afhaling	
Bestellingen > 250€: betaling via overschrijving	

De vermelde prijzen op de bestelbon zijn incl. 6% btw mits uitzondering van het materiaal aan incl. 21% btw.

Naam: _____

Adres: _____

Gemeente: _____

Telefoon (waar je overdag te bereiken bent): _____

Emailadres (nodig voor bevestigingsmail): _____

Afhaalpunt (zie lijst hierboven): _____

Voorkeurplaats voor afhaling

(voor exacte locatie zie www.rlva.be)

- Brakel
- Erpe-Mere
- Gavere
- Geraardsbergen
- Herzele
- Horebeke
- Kluisbergen
- Kruishoutem
- Lierde
- Maar-kedal
- Oudenaarde
- Ronse
- St-Lievens-Houtem
- Wortegem-Petegem
- Zingem
- Zottegem
- Zwalm

Streek-eigen bomen & struiken

Bosplantsoen
zie maat bosgoed
(blote wortel)

Hoogstam
Stamontrek 6/8 cm
(blote wortel)

Nr	Naam	Maat bosgoed	Aantal	Prijs	Bedrag	Aantal	Prijs	Bedrag
1	Beuk, <i>Fagus sylvatica</i>	50/80 cm		0,65				15,00
2	Boswilg, <i>Salix caprea</i>	50/80 cm		0,65				/
3	Bosroos, <i>Rosa Arvensis</i>	50/80 cm		1,35				/
4	Eenstijlige meidoorn, <i>Crataegus monogyna</i>	50/80 cm		0,55				/
5	Fladderiep, <i>Ulmus laevis (1)</i>			/				17,50
6	Geldere roos, <i>Viburnum opulus</i>	60/90 cm		0,70				/
7	Gewone esdoorn, <i>Acer pseudoplatanus</i>	50/80 cm		0,55				13,00
8	Gladde iep, <i>Ulmus minor (2)</i>	50/80 cm		0,70				/
9	Grauwe abeel, <i>Populus canescens</i>	50/80 cm		1,00				13,50
10	Haagbeuk, <i>Carpinus betulus</i>	50/80 cm		0,55				12,00
11	Hazelaar, <i>Corylus avellana</i>	50/80 cm		0,75				/
12	Hondsroos, <i>Rosa canina</i>	60/90 cm		0,55				/
13	Hulst, <i>Ilex aquifolium</i>	30/40 cm		1,65				/
14	Kleinbladige linde, <i>Tilia cordata</i>	50/80 cm		0,70				14,00
15	Lijsterbes, <i>Sorbus aucuparia</i>	60/90 cm		0,55				11,00
16	Okkernoot, <i>Juglans regia (gezaaid, groot)</i>	50/80 cm		1,70				16,00
17	Ratelpopulier, <i>Populus tremula</i>	50/80 cm		1,00				12,00
18	Rode Kornoelje, <i>Cornus sanguinea</i>	60/90 cm		0,55				/
19	Ruwe berk, <i>Betula pendula</i>	50/80 cm		0,55				8,50
20	Sleedoorn, <i>Prunus spinosa</i>	50/80 cm		0,55				/
21	Tamme kastanje, <i>Castanea sativa (3)</i>	50/80 cm		0,70				14,00
22	Veldesdoorn, <i>Acer campestre</i>	50/80 cm		0,55				11,50
23	Vier, <i>Sambucus nigra</i>	50/80 cm		0,60				/
24	Vogelkers, <i>Prunus padus</i>	50/80 cm		0,55				10,00
25	Vuilboom, Sparkehout, <i>Rhamnus frangula</i>	50/80 cm		0,55				/
26	Wilde Kardinaalsnuts, <i>Euonymus europaeus</i>	50/80 cm		0,55				/
27	Zachte berk, <i>Betula pubescens</i>	50/80 cm		0,55				8,50
28	Zoete kers, <i>Prunus avium</i>	50/80 cm		0,55				10,50
29	Zomereik, <i>Quercus robur</i>	50/80 cm		0,75				14,50
30	Zwarte els, <i>Alnus glutinosa</i>	60/90 cm		0,55				9,50
31	Taxus, Venijnboom, <i>Taxus baccata (4)</i>	30/40 cm		1,40				/
32	Wilde liguster, <i>Ligustrum vulgare (4)</i>	50/80 cm		0,65				/
Totaal A								

Klimplanten

Plantsoen in pot

Nr	Naam	Aantal	Prijs	Bedrag
33	Bergbosrank, <i>Clematis montana (5)</i>		4,50	
34	Blauwe regen, <i>Wisteria sinensis (5)</i>		8,00	
35	Bosrank, <i>Clematis vitalba</i>		5,50	
36	Bruidsluijer, <i>Fallopia aubertii (5)</i>		3,50	
37	Klimop, <i>Hedera Helix</i>		1,00	
38	Vijftalige wingerd, <i>Parthenocissus quinquefolia (5)</i>		3,50	
39	Wilde hop, <i>Humulus lupulus</i>		3,00	
40	Wilde kamperfoelie, <i>Lonicera periclymenum</i>		4,00	
41	Winterjasmin, <i>Jasminum nudiflorum (5)</i>		4,50	
Totaal B				

Fruitbomen

Halfstam
stamomtrek 6/8
(blote wortel)

Hoogstam
stamomtrek 8/10
(blote wortel)

Nr	Naam	Aantal	Prijs	Bedrag	Aantal	Prijs	Bedrag
	<i>Appel, Malus domestica</i>						
42	Cabarette (President van Dievoet)		9,50			17,00	
43	Court-Pendu Rouge		9,50			17,00	
44	Cox Orange Pippin '		9,50			17,00	
45	Essing		9,50			17,00	
46	Jacques Lebel		9,50			17,00	
47	James Grieve		9,50			17,00	
48	Joseph Muiush		9,50			17,00	
49	Melrose		9,50			17,00	
50	Oogstappel (Transparente blanche)		9,50			17,00	
51	Ossekop		9,50			17,00	
52	President Roulin		9,50			17,00	
53	Reine des Reinettes		9,50			17,00	
54	Schone van Boskoop (Goudrenet)		9,50			17,00	
55	Streeping (Rambour d' Hiver)		9,50			17,00	
56	Winterbanana		9,50			17,00	
	<i>Peer, Pyrus communis</i>						
57	Beurré Alexander Lucas		10,00			17,50	
58	Beurré Hardy		10,00			17,50	
59	Calabasse Bosc		10,00			17,50	
60	Catillac		10,00			17,50	
61	Clapp' s Favourite		10,00			17,50	
62	Comtesse de Paris		10,00			17,50	
63	Conférence		10,00			17,50	
64	Doyenné du Comice		10,00			17,50	
65	Dubbel Flip		10,00			17,50	
66	Jeanne d' Arc		10,00			17,50	
67	Jefkespeer		10,00			17,50	
68	Triomphe de Vienne		10,00			17,50	
69	Wijnpeer (Calabasse à la reine)		10,00			17,50	
70	Williams Bon Chrétien		10,00			17,50	
71	Winterkeizerin		10,00			17,50	
	<i>Pruim, Prunus domestica</i>						
72	Anna Späth		9,50			17,00	
73	Belle de Thuin		9,50			17,00	
74	Bleue de Belgique		9,50			17,00	
75	Mirabelle de Nancy		9,50			17,00	
76	Monsieur Hatif		9,50			17,00	
77	Prune de Prince		9,50			17,00	
78	Queen Victoria		9,50			17,00	
79	Reine Claude d' Althann		9,50			17,00	
80	Reine Claude d' Oullins		9,50			17,00	

voetnoten

- (1) Fladderiep: deze inheemse iep wordt enkel als hoogstam aangeboden omwille van zijn resistentie tegen de olmenziekte
- (2) Gladde iep: enkel geschikt in scheerhagen omwille van olmenziekte
- (3) Tamme kastanje als bosplantsoen: geschikt voor houtkanten (hakhoutbeheer)
- (3) Tamme kastanje als hoogstam: geschikt als solitaire boom in de tuin en de boomgaard
- (4) Geschikt voor siertuin, niet voor landschappelijke aanplantingen
- (5) Niet inheems, geschikt voor siertuin, niet voor landschappelijke aanplantingen

Opgelet: Fruitbomen halfstam hebben stamomtrek 6/8 - fruitbomen hoogstam 8/10.

Fruïtbomen (vervolg)

Halfstam
stamomtrek 6/8
(blote worfel)

Hoogstam
stamomtrek 8/10
(blote worfel)

Nr	Naam	Aantal	Prijs	Bedrag	Aantal	Prijs	Bedrag
	<i>Kers, Prunus avium</i>						
81	Bigarreau Espéren (witte kraker)		9,50			17,00	
82	Bigarreau Napoléon		9,50			17,00	
83	Gelbe Knorpelkirsche		9,50			17,00	
84	Kordia		9,50			17,00	
85	Lindekers. Early Rivers		9,50			17,00	
86	Regina		9,50			17,00	
87	Schneiders späte Knorpelkirsche		9,50			17,00	
88	Noordkriek		9,50			17,00	
89	Brugse Kortsteel		9,50			17,00	
	<i>Perzik, Prunus persica</i>						
90	Amsden		14,00			24,00	
91	Broechemse		14,00			24,00	
92	Reine des Vergers		14,00			24,00	
93	Vaes Oogst		14,00			24,00	
	<i>Overige</i>						
94	Kweepeer		18,50			25,50	
95	Moerbeï		28,00			56,00	
96	Mispel		17,50			24,00	
	Totaal C						

Kleinfruit

Plantsoen 50-70 cm (blote worfel)

Nr	Naam	Aantal	Prijs	Bedrag
	<i>Frambozen, Rubus idaeus</i>			
97	Tulameen (rode zomerframboos)		0,90	
98	Golden Bliss (witte herfstframboos)		0,90	
99	Autumn Bliss (rode herfstframboos)		0,90	
	<i>Trosbessen, Ribes rubrum/ nigrum</i>			
100	Jonkheer van Tets (rood)		0,90	
101	Blanka (wit)		0,90	
102	Black Reward (zwart)		0,90	
	<i>Kruisbessen, Ribes uva-crispa</i>			
103	Himnonmaki (rood)		1,30	
	<i>Braambessen, Rubus fruticosus</i>			
104	Loch Ness (doornloos, in pot)		4,00	
	<i>Druif, Vitis Vinifera</i>			
105	Boskoops Glorie (blauw)		5,00	
106	Vroege van der Laan (wit)		5,00	
	Totaal D			

Materiaal

Nr	Naam	Aantal	Prijs	Bedrag
107	Steunpaal (kastanje) 2m50 diam 6/8 gepunt		7,50	
108	Bindstrips-schakelband 53 cm		0,30	
	Totaal E			

TRAGE WEGEN KOMEN VOLOP IN KAART

Begin dit jaar gingen we in verschillende gemeenten van start met de opmaak van tragewegenplannen. Deze zomer zijn vele enthousiaste vrijwilligers op pad gegaan om al die trage wegen te gaan controleren op het terrein. Aan alle vrijwilligers nogmaals een dikke dank-je-wel hiervoor! Dit is dé basis voor de gemeenten om een goed onderhouds- en toekomstplan op te stellen.

Aan de hand van deze inventarisaties maken we de evaluatiekaarten op die een overzicht geven van de verschillende trage wegen. Die evaluatiekaarten worden vervolgens op een infomoment (zie hieronder) publiek gemaakt waarbij iedereen kan reageren met suggesties of opmerkingen.

Een stand van zaken van de gemeenten die binnenkort een tragewegenplan rijker worden:

- Wortegem-Petegem (Elsegem, Moregem en Ooike): inventarisatie afgerond. Infomoment di 13 nov, 19u30 in Schoolke Moregem.
- Brakel (Michelbeke + Sint-Maria-Oudenhove + deel Nederbrakel): inventarisatie afgerond. Infomoment wo 12 dec om 19u30 in De Vierklaver. Inschrijven via milieu@brakel.be of 055/431760.
- Geraardsbergen (zuidelijke deelgemeenten): inventarisatie in afronding. Infomoment begin 2019 (details volgen via RLVA facebookpagina en lokale infokanalen)
- Oudenaarde (Eine, Heurne, Mullem en Mater, Nedere name, Wel-den): inventarisatie in afronding. Infomoment in de eerste helft van 2019.
- Ronse (zuid en west): inventarisatie in afronding. Infomoment in de eerste helft van 2019.

Met de steun van de provincie Oost-Vlaanderen. Meer info over trage wegen op www.rlva.be/trage-wegen

GEOCACHE IN DE VLAAMSE ARDENNEN

RLVA vierde in 2017 z'n 25ste verjaardag met onder meer een geocache wedstrijd. In de 17 gemeenten van ons werkingsgebied zat telkens één geocache verstopt. Zo'n cache is een kokertje dat je aan de hand van gps coördinaten en tips op de website kan opsporen. Wie alle 17 geocaches opspoorde en de daarbij horende opdrachten kon uitvoeren maakte kans op een ballonvaart boven de Vlaamse Ardennen. Die wedstrijd is ondertussen afgesloten en de winnaar is bekend (zie foto), maar de geocaches blijven nog eventjes verstopt.

Je kan dus nog altijd op zoek! De 17 geocaches brengen je langsheen verschillende terreinrealisaties of thema's waar het regionaal landschap zich de voorbije kwart eeuw heeft voor ingezet. Je kunt er speuren langs poelen, boomgaarden, kleine landschapselementen, speelnatuur-parkjes,... en vele andere bijzondere plekjes om van te genieten. Een leuke daguitstap!

50 LINDEN PROJECT

Elk jaar organiseert Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen in samenwerking met de gemeentebesturen een boomplantactie voor de inwoners van de streek. Met de opbrengst van die boomplantactie willen we een aantal projecten realiseren in de Vlaamse Ardennen. In Zwalm is dat, i.s.m het gemeentebestuur Zwalm, het “50-linden project”.

Op de boomkwekerij staan 50 enten van de lindes van de Vijflindenkapel (Rozebeke) klaar om uitgeplant te worden in Zwalm. Wil jij een hoogstammige Hollandse linde een mooie en geschikte plaats geven? De boom én het aanplanten worden gefinancierd door RLVA. Het is de bedoeling dat de boom een mooie toekomst krijgt. Je engageert je om de boom te behouden, een ruime standplaats te geven (lindes worden grote bomen!), de boom enkel om grondige veiligheidsredenen te laten snoeien, ... Alle voorwaarden en meer uitleg vind je op www.rlva.be/50lindenproject

Stel je kandidaat en stuur een mail naar anne.hollevoet@rlva.be vóór **31 oktober 2018**. Vermeld naam, adres, locatie van de aan te planten boom. RLVA en het gemeentebestuur van Zwalm kiezen de 40 beste locaties uit na een terreinbezoek. De resterende 10 lindes krijgen een speciaal plaatsje op gemeentelijke gronden.

GESTROOMLIJND LANDSCHAP MOLENBEEK/SERSKAMPSE BEEK (ZOTTEGEM, HERZELE, SINT-LIEVENS-HOUTEM, ERPE-MERE)

De natuur in Vlaanderen is erg versnipperd, waardoor het leefgebied van veel planten- en diersoorten drastisch verkleint. Het project Gestroomlijnd Landschap verbindt die versnipperde stukjes natuur met een fijnmazig netwerk van landschapselementen, zoals waterlopen, waterrijke gebieden, bomenrijen, bosjes, dreven en houtkanten. Waterlopen die belangrijke natuur- en bosgebieden met elkaar verbinden, zijn daarvoor cruciaal. Dit maakt het landschap ook klimaatbestendiger, want vermindert de negatieve effecten van de klimaatverandering. Denk aan bufferbekkens die zware regen opvangen of heggen en houtkanten die erosie tegengaan. Een klimaatbestendig landschap neemt ook CO₂ op via bomen, struiken en natte gebieden. Natuurverbindingen versterken en waterlopen beheren zijn twee kerntaken van de provincies. En streven naar een klimaatbestendig landschap is een van de vijf speerpunten van het Oost-Vlaamse klimaatbeleid. Hiervoor werkt de Provincie Oost-Vlaanderen samen met o.a. de regionale landschappen. Inwoners uit de gemeenten Zottegem, Herzele, Sint-Lievens-Houtem of Erpe-Mere die mee willen helpen om het landschap klimaatbestendiger te maken door het planten van heggen, houtkanten, hoogstammige boomgaarden of het graven van een poel, kunnen contact opnemen met paul.haustraete@riva.be voor **meer info en advies** (opgelet, niet alle percelen liggen in het stroomgebied van deze beken).

VLONDER- EN BOOMSCHIJVEN- PAD IN HET BURREKEN

Doorheen het natuurgebied Burreken in Brakel loopt een trage bosweg die door de blijvende aanwezigheid van water en modder moeilijk begaanbaar is. Wandelaars wijken hierdoor gemakkelijk af van het pad en vertrappelen de waardevolle bosflora.

Om het comfort van wandelaars te verbeteren en de flora te beschermen, werd in de holle en hellende weg een vlonderpad met trapconstructies voorzien. Op de lager gelegen drassige zones werden in breedte wisselende boomschijfpaden aangelegd die voor een speels tintje zorgen.

De aanleg van dit vlonder- en boomschijvenpad kadert binnen het LOB-project (Loket Onderhoud Buitengebied) en is een samenwerking van RLVA en de gemeente Brakel. De Houtsmid zorgde voor de prachtige uitvoering van dit project.

EEN NIEUW GROEN BUURTPARK VOOR EVERBEEK-BOVEN

In de dorpskern van Everbeek-Boven komt een nieuw, groen buurtpark met ruimte voor zachte recreatie, educatie en natuur. De nieuwe buurtsite wordt verdeeld in drie thematische zones door middel van een takkenwal en een gemengde haag. Elke zone heeft een eigen functie en uiterlijk. We onderscheiden een sport- en spelzone, een educatieve- en ontmoetingsruimte en een natuurzone met o.a. bloemenweides. Voor alledaagse speeltoestellen is er in dit park geen plaats, wel voor boomstammen en wilgenhutten: natuurlijke elementen die uitnodigen tot creatief spel. Na het afbakenen van de drie zones en het inzaaien van de bloemenweides volgt in het najaar nog de aanplant van heesters en bomen waarop de officiële opening van het buurtpark volgt. Dit nieuwe buurtpark is een samenwerking van de gemeente Brakel en RLVA.

GREEN DEAL

Heb je al gehoord van de Green Deal bedrijven en biodiversiteit?

De Green Deal zal tussen september 2018 en 2021 de biodiversiteit op bedrijventerreinen verhogen en het draagvlak ervoor versterken.

Wil je als bedrijf, organisatie of lokaal bestuur mee instappen in de Green Deal? Dat kan! **Alle informatie vind je op** <https://www.lne.be/green-deal-bedrijven-en-biodiversiteit>

BEPLANT HET LANDSCHAP

Een heg, bomenrij, boomgaard of bos planten? Als jouw aanplanting groot genoeg is - minstens 100 meter lang of 200 plantjes of 12 bomen bij elkaar - en ook het omliggende landschap verfraait, betaalt de Provincie 80 procent van de kosten. Ben je van plan om alles zelf in de grond te steken? Dan krijg je het plantgoed en het nodige beschermingsmateriaal zelfs helemaal gratis. **Alle info en voorwaarden vind je bij** paul.haustraete@rlva.be

Dat boomgaarden kenmerkend zijn voor het Vlaamse Ardennen-landschap moeten we je niet meer vertellen. Afgelopen lente hingen de bloesems massaal aan de fruitbomen en sierden ze het landschap. Nu is het fruit stilaan rijp, maar al te vaak blijft het aan de bomen hangen. Zonde van al dat lekkers...

Bovendien zijn er ook mensen op zoek naar onbespoten fruit. Om tot sap te persen, te verwerken in gebak of andere gerechten of om zo te eten. Om de vraag en het aanbod van hoogstamfruit samen te brengen lanceren de regionale landschappen de website Goedgeplukt.be.

Ik heb fruit

Heb je jaarlijks een overschot aan hoogstamfruit en wil je hier iemand een plezier mee doen? Op de website Goedgeplukt.be kan je je aanmelden en laten weten welk fruit je in de aanbieding hebt. Pluk je liefst zelf of mogen geïnteresseerden komen plukken? Wil je er iets voor in de plaats? Wie weet wil iemand in ruil jouw bomen snoeien of een kleine vergoeding geven. Dat mag je zelf bepalen.

Ik zoek fruit

Ben je op zoek naar hoogstamfruit om te eten of om te verwerken tot confituur of gelei? Zoek je appels om te laten persen door de sapsmobiël? Of zoek je specifieke variëteiten om wijn of cider van te maken? Plaats een zoekertje op Goedgeplukt.be en neem in het oogstseizoen regelmatig een kijkje op de site. Je vindt er fruit voor alle mogelijke toepassingen, plukvers van uit een hoogstamboomgaard in de Vlaamse Ardennen, gezond en uit eigen streek.

6 oktober

Fruithappening & milieubeurs in Wortegem-Petegem

Van 13 uur tot 18 uur in Domein De Ghellinck, Kortrijkstraat 70, Wortegem Petegem. Gratis inkom. Alle info op p.7.

20 & 21 oktober

Dag van de Trage Weg

Elk jaar in de herfst vindt 'Dag van de Trage Weg' plaats. Duizenden wandelaars, fietsers, ruiters, kinderen en buitenmensen trekken de wegjes en paadjes op. Ontdek het aanbod in je buurt op www.tragewegen.be/dtw2018.

26 oktober

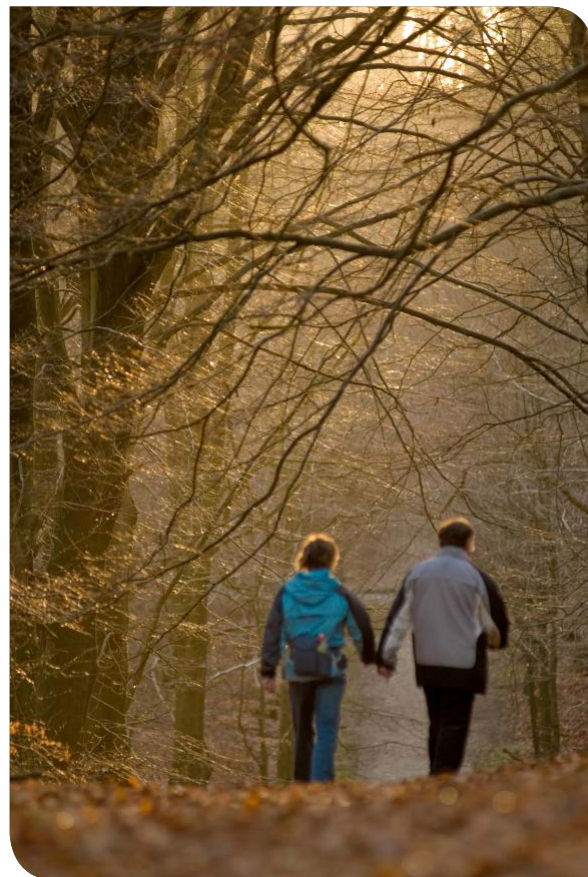
Uiterste besteldatum boomplantactie

(zie bestelbon midden in dit nummer)

27 oktober

Workshop takken busselen voor bakovens

(zie p.5 in dit nummer)

16 november

360° open ruimte

Debat over de open ruimte in de Vlaamse Ardennen (zie p. 10 in dit nummer)

17 november

Uilentocht in het Raspaillebos

Organisatie Natuurpunt Boven-Dender. Avondwandeling in het Raspaillebos in Geraardsbergen op zoek naar de bosuil. Van 18u tot 21u, afspraakplaats De Helix, Hoogvorst 2 in Geraardsbergen. Info: Koen.x.hilde@gmail.com of op het nummer 0472/908057.

24 november

Landschapswandeling tussen molens en ovens

(zie p.5 in dit nummer)

Meer uittips op WWW.RLVA.BE/KALENDER.

COLOFON

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen vzw
Veemarkt 27, 9600 Ronse
T 055 207265 – F 055 206187
INFO@RLVA.BE – WWW.RLVA.BE
rekeningnummer: BE23 0012 2912 5291

V.U.: Dirk Otte
Layout: Kachet
Opmaak en druk: Moderna printing
oplage: 115000

Gedrukt op 100% gerecycleerd FSC papier

Foto's: Stefaan Verbiest (p1 boven), Vilda Yves Adams (coverfoto, p1 onder, p10, p18, p20, p24), Vilda Jeroen Mentens (p2 staand, p8 snoei, p9 fruitboom), Vilda Rollin Verlinde (p1 midden, p17, p23), Vilda Lars Soerink (p2 liggend, p9 linde, p22), Pr. Vl. Brabant (p3), NE open air museum (p6), fotogroep iso400 (p20 bedrijf), goedgeplukt (p21), overige foto's: RLVA

regionaal landschap
Vlaamse Ardennen

WWW.RLVA.BE

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen werkt met subsidies van de Provincie Oost-Vlaanderen, Vlaanderen, Europa, de gemeenten Brakel, Erpe-Mere, Gavere, Geraardsbergen, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Lierde, Maarkedal, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wortegem-Petegem, Zingen, Zottegem en Zwalm.

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen is 1 van de 17 Regionale Landschappen in Vlaanderen: www.regionalelandschappen.be

